

Cleveringa-lezing

Harderwijk 24 november

Prof. dr. Bastiaan Rijpkema

Foto Dieter Telemans

WEERBARE DEMOCRATIE

Hoe kan en mag een democratie zich verdedigen tegen aantastingen van haar democratische principes? In 2015 publiceerde Bastiaan Rijpkema over dat vraagstuk het veelgeprezen *Weerbare democratie* (Nieuw Amsterdam). Het onderwerp is onverminderd actueel en de uitdagingen voor de democratie zijn zeer divers. Er zijn (aanhoudende) zorgen over de democratische teruggang in Hongarije en Polen, begin dit jaar werd het Capitool in de Verenigde Staten nog bestormd, in Nederland waarschuwde de NCTV dit najaar voor radicaliserende extreemrechtse jongeren. In zijn Cleveringa-lezing zal Rijpkema het idee van weerbare democratie, of 'democratische zelfverdediging', bespreken in het licht van deze actualiteiten.

Bastiaan Rijpkema

Rijpkema combineert in zijn onderzoek (rechts)filosofische, juridische, politicologische en historische perspectieven. Zijn meest recente boek is *Erkenning, Excuses en Herstel* (Boom Juridische Uitgevers, 2021). In 2018 verscheen *Militant Democracy*:

The Limits of Democratic Tolerance in de *Extremism & Democracy*-reeks van Routledge, de Engelstalige editie van zijn *Weerbare democratie: de grenzen van democratische tolerantie*, waarop hij in 2015 promoveerde aan de Universiteit Leiden. Andere recente publicaties zijn: *Militant Democracy – Political Science, Law and Philosophy* (co-redacteur, Springer, 2018) en *De strijd om de democratie* (co-redacteur, Boom, 2018). Voor zijn onderzoek naar democratische tolerantie kreeg Rijpkema de *Prinsjesboekenprijs* voor het beste politieke boek in 2016 en de *New Scientist Wetenschapstalent*-prijs in 2017.

Rudolph Cleveringa

Op 26 november 1940 hield Rudolph Pabus Cleveringa (1894-1980) zijn beroemd geworden protestrede.

Als decaan van de rechtenfaculteit sprak hij zijn afschuw uit over de maatregel van de bezetter om Joodse hoogleraren, onder wie zijn collega Eduard Meijers, die op dat moment college had zullen geven, van de universiteit te verwijderen. En hij was niet alleen.

Professor Barge, hoogleraar Anatomie en Embryologie, hield een college waarin hij korte metten maakte met de opvattingen van de nazi's over rassenleer. Ook professor Van Holk, hoogleraar Theologie, hield een protestrede. In het op de protestrede volgende college behandelde Van Holk de joodse wijsgeer Spinoza.

Cleveringa werd opgepakt door de Sicherheitspolizei en tot in de zomer van 1941 opgesloten in de gevangenis van Scheveningen (ook wel het Oranjehotel genoemd). De Leidse studenten besloten naar aanleiding van zijn protest te staken, hoewel Cleveringa daar zeker niet toe had opgeroepen, waarop de universiteit door de bezetter gesloten werd.

In 1944 werd Cleveringa als gijzelaar opgesloten in Vught. Vervolgens maakte hij deel uit van een College van Vertrouwensmannen dat het verzet coördineerde. Na de oorlog hervatte Cleveringa zijn werk aan de Universiteit Leiden. In 1958 ging hij met emeritaat. Hij werd lid van de Raad van State en bleef dit tot 1963, toen hij staatsraad in buitengewone dienst werd. Hij overleed, 86 jaar oud, in Oegstgeest.

De lezing vindt plaats op
24 november 2021

in de oude gehoorzaal van de
Gelderse Academie,
Catharinakapel,
Klooster 1, Harderwijk.

Aanvang 20.15 uur.

Reserveren wordt aangeraden
gezien het beperkt aantal
plaatsen en kan via
gelderseacademie@gmail.com

Toegang gratis

www.gelderseacademie.nl

Veilig in coronatijd

In verband met Corona is de
coronapas verplicht.